

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS 24.01.1990
CZĘŚĆ PIERWSZA (godz. 13.54)

INFORMACJE KRAJOWE.

KATOWICE. 21.01. Oświadczenie: "Członkowie związku zawodowego oraz Komisja Zakładowa NSZZ "S" Przedsiębiorstwa Budownictwa Mieszkaniowego Przemysłu Węglowego "Fabud" w Żorach, są zaniepokojeni tym, że do tej pory, mimo zapewnień rządu oraz ustaleń "okrągłego stołu", nie jest zwracany zagrabiony majątek "Solidarności" w czasie stanu wojennego. Nie możemy pogodzić się z tym, że usprawiedliwiając stan wojenny dąży się do rozgrzeszenia osób odpowiedzialnych za popełnione zbrodnie, prześladowanie niewinnych osób przez SB i aparat polityczno-państwowy, kradzież mienia prywatnego i organizacji politycznych, kradzież mienia związków zawodowych. Zwracamy się również do Sejmu i Senatu o powołanie komisji, która zbada i przedstawi społeczeństwu wszystkie okoliczności wprowadzenia stanu wojennego oraz winnych dokonania czynów niezgodnych z prawem i spowoduje zwrot kosztów i odszkodowania dla wszystkich tych, którzy ponieśli z tego tytułu jakiegokolwiek straty. Domagamy się dokładnego zbadania w jaki sposób OPZZ wszedł w posiadanie majątku związków zawodowych i spowodowanie, aby to co zostało przez OPZZ przywłaszczony wrocilo do związków zawodowych aktualnie legalnie działających lub przekazane zostało na Fundusz Narodowy." (SIS)

KATOWICE. 22.01. W siedzibie Śląsko - Dąbrowskiej Regionalnej Komisji Wykonawczej NSZZ "S" w Jastrzębiu odbyło się spotkanie kierownictw Zarządu Wojewódzkiego PSL "Odrodzenie", Wojewódzkiego Komitetu SD i RKW NSZZ "S". Uzgodniono następujące stanowisko: "Stwierdza się, że szczególna rola regionu w kraju, zaś z drugiej strony największa koncentracja nomenklatury w zakładach pracy, administracji i instytucjach powoduje, że powodzenie procesu reform w naszym województwie w znacznej mierze zadecyduje o skuteczności zmian systemu politycznego i ekonomicznego w kraju. W związku z tym uznano, że pomimo zbliżających się wyborów samorządowych, nie należy czekać z dokonaniem zmian personalnych w przypadkach osób, o których opinia publiczna i względy merytoryczne są zbieżne w ocenie ich działalności jako pasywnej, a nawet sabotującej reformy i decyzje rządu premiera T. Mazowieckiego. Dyskutowano sprawę zbliżających się wyborów do samorządu terytorialnego. Podkreślono potrzebę dalszych rozmów i ustaleń odpowiedniej formuły koalicyjnej w tych wyborach. Aby podkreślić wagę problematyki śląskiej uznano za celowe zwołanie Sejmiku Śląskiego, który stanowiłby forum dla pluralistycznych koncepcji politycznych i regionalnych." (SIS)

JASTRZĘBIE ZDRÓJ. 23.01. RKW NSZZ "S" wystosowała list do Sejmu, Senatu i ministra sprawiedliwości. Dto treść: "Wchodzimy w okres, w którym waga się losy zmiany systemu społecznego w naszej ojczyźnie. Towarzyszą temu obawy, że wśród wielu ważnych spraw zapomni się o tych ludziach, którzy świadomie i bezceremonialnie okradali społeczeństwo z efektów jego pracy, zaś kraj z jego majątku. Dlatego wyrażmy poparcie dla idei porozumienia z ludźmi, którzy akceptują proces przemian w Polsce i starają się naprawić wyrządzone szkody. Równocześnie domagamy się od kompetentnych struktur państwowych, aby podjęły działania prawne wobec tych osób, które wbrew tej idei, nie tylko nie próbują naprawić wyrządzonych szkód, ale nadal powiększają swoje zasoby, bazując na trudnej sytuacji rynkowej i pobłażliwości społeczeństwa. W wielu zakładach pracy, miastach i gminach, "Solidarność", Komitety Obywatelskie i inne niezależne gremia polityczne i społeczne ciągle informują o starych i nowych faktach nadużyć nomenklatury i struktur będących w jej służbie. W związku z tym zwracamy się do ministra sprawiedliwości, aby wykorzystując podległe mu instytucje i aparat ścigania, podjął wobec nich decyzje żeby ujawnione sprawy znalazły zakończenie przewidziane prawem. Zwracamy się również do Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej, żeby przyspieszył prowadzone w komisjach nadzwyczajnych dochodzenia w stosunku do osób i instytucji, które dopuściły się nadużyć władzy i ewidentnej niegospodarności majątkiem narodowym, a równocześnie liczymy na bieżące i rzetelne informowanie społeczeństwa o przebiegu

i wynikach dochodzeń." Podpisał przewodniczący Śląsko-Dąbrowskiej RKW NSZZ "S", Alojzy Pietrzyk. (SIS)

MIELEC. 23.01. o godz. 10. w Mielcu rozpoczęła się okupacja budynku KM PZPR zorganizowana przez KPN. W ciągu ostatnich trzech miesięcy KPN i FMW prowadziły wiece i pikety protestacyjne, żądając przekazania budynku na potrzeby mieleckiej służby zdrowia. Mimo to KW PZPR w Rzeszowie, uznający się za właściciela budynku, podpisał umowę o wynajęcie pomieszczeń dla Krakowskiego Banku Przemysłowo-Handlowego. O godz. 14. rozpoczęto negocjacje z udziałem sekretarza KM PZPR, wiceprezydenta miasta i przedstawiciela KPN. Uzyskano zgodę w dwóch pierwszych punktach: zawieszenie prac adaptacyjnych dla potrzeb banku do czasu powstania regulacji ustawowej o majątku zawłaszczonym przez PZPR, oraz przeprowadzenie konsultacji społecznej na temat przeznaczenia budynku. Punkt trzeci, zawierający żądanie powołania komisarycznego zarządania majątkiem PZPR do czasu regulacji prawnej - nie uzyskał akceptacji PZPR. Rozmowy przerwano do czasu przybycia kompetentnego przedstawiciela KW PZPR z Rzeszowa. 22.01. Komitet Obywatelski "Solidarność" w Mielcu skierował pismo do KW PZPR w Rzeszowie domagające się wstrzymania wszelkich decyzji o wynajmie pomieszczeń przez bank oraz przeprowadzaniu prac adaptacyjnych mając na względzie przygotowywaną ustawę sejmową. Komisja Interwencji i Praworządności oraz Komisja Kultury Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" w Mielcu wystosowały pismo do przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej, w którym zawarto żądanie powołania nadzwyczajnej komisji złożonej z przedstawicieli władz miejskich oraz organizacji społecznych i politycznych w celu zabezpieczenia majątku PZPR do czasu powstania uregulowań prawnych. 23.01. o godz. 18. rozpoczęły się rozmowy, w których uczestniczyli: ze strony PZPR - sekretarz komisji rewizyjnej KW PZPR w Rzeszowie, pierwszy sekretarz KM PZPR w Mielcu i prawnik, a ze strony KPN - przewodniczący rejonu mieleckiego KPN, jego zastępca i dwóch członków organizacji. Obserwatorami rozmów byli: wiceprezydent miasta, przewodniczący Komisji Praworządności i Interwencji oraz przewodniczący Komisji Kultury Komitetu Obywatelskiego "Solidarność". Strona PZPR akcentowała istniejący stan prawny i protestowała przeciwko rozwiązaniom komisarycznym, zamknięciu i oplombowaniu budynku do czasu odpowiednich rozstrzygnięć sejmowych. Przedstawiciele KPN wskazywali na problematyczność sytuacji prawnej powstałej w okresie rządów komunistycznych, kiedy społeczeństwo nie miało możliwości oponowania. O godz. 20. podpisano jednak porozumienie, na którego mocy PZPR zobowiązuje się do powstrzymania prac techniczno-przygotowawczych poprzedzających lokalizację banku, pozostawienia mienia znajdującego się wewnątrz budynku do czasu odpowiednich decyzji Sejmu RP, a także zgadza się, że w okresie późniejszym powinna odbyć się szeroka konsultacja społeczna. (SIS)

RADOM. 22.01. został zatrzymany i ciężko pobity przez funkcjonariuszy służby bezpieczeństwa Wojciech Pasek, działacz KPN w Radomiu, założyciel komitetu Obywatelskiego w dzielnicy Gołębiów. Wojciech Pasek został zatrzymany o godz. 18. przez dwóch mężczyzn, którzy wylegitymowali się dokumentami służby bezpieczeństwa, odmówił udania się razem z nimi w nieznanym kierunku. Do dwóch funkcjonariuszy SB dołączyło czterech innych - w sześciu zaczęli bić i kopać zatrzymanego. Po ok. 20 minutach bicia napastnicy pozostawili Wojciecha Paska samego, zabierając mu kasetę video, 10 tys. zł, papierosy i grożąc - "my cię jeszcze załatwimy". Dwa miesiące temu dwaj mundurowi milicjanci ostrzegli rodziców Wojciecha Paska, że jeżeli nie zaniecha działalności politycznej, źle się to dla niego skończy. (SIS)

SZCZECIN. 23.01. odbyła się pikietą przed budynkiem KW PZPR zorganizowana przez KPN i NZS. Uczestniczyło ok. 60 osób. Przemawiali przedstawiciele KPN i NZS. Manifestujący żądali przyznania lokali dla partii politycznych, dostępu do środków masowego przekazu i rozliczenia PZPR. (SIS)

INFORMACJE ZAGRANICZNE

SOFIA. 24.01. Ukazał się pierwszy numer pisma Unii Sił

Demokratycznych pt. "Okragly stół". Na łamach pisma prowadzona jest dyskusja z rządowymi środkami masowego przekazu na aktualne tematy oraz krytyka ustroju socjalistycznego. Gazeta sprzedawana jest na czarnym rynku po cenach kilkakrotnie wyższych od oficjalnej.
(SIS-WAI)

SOFIA. 24.01. W telewizji ogłoszono wyniki ankiety przedwyborczej, w której pytano o poparcie dla różnych, często politycznie przeciwstawnych kandydatów. Za przedstawicielem komunistów opowiedziało się 32 procent respondentów, za Unią Sił Demokratycznych - 13,6 procent, za Bułgarskim Narodowym Związkiem Rolniczym - 8,7 procent, za Ogólnobułgarskim Komitetem Obrony Interesów Narodowych - 4 procent, za Bułgarskim Narodowym Związkiem Rolniczym (opozycyjnym) - 2,5 procent, za Bułgarską Partią Socjaldemokratyczną - 2,2, za "Zielonymi" - 2,1, nie będą brali udziału w wyborach - 5,2, nie będą oddawali głosów na żadnego z przedstawicieli powyższych partii - 3,3. 24 procent ankietowanych zamierza oddać swój głos na konkretnego kandydata, a nie na partię polityczną. (SIS-WAI)

SOFIA. 24.01. Dzisiejsze bułgarskie gazety drukują projekt zmian w konstytucji. Przedstawiciel sił demokratycznych Żelju Zelew zajął już stanowisko w tej sprawie: "Nie zgadzamy się z tym projektem. Już w pierwszym punkcie jest zapis, iż Bułgaria jest państwem socjalistycznym. Co to oznacza? Że partia, która nie ma socjalistycznego programu staje się natychmiast partią antykonstytucyjną. Ciekawe, że Bułgarski Związek Narodowo - Rolniczy (oficjalny) stwierdził, iż nie ma nic wspólnego z redakcją tego dokumentu. (...) W punkcie 11 jest zapisane, że państwo wzmacnia przyjaźń między Bułgarią, a ZSRR i innymi państwami socjalistycznymi. To jest bzdura. Nie można takich tekstów umieszczać w ustawie zasadniczej. Nie zgadzamy się również z różnym, z punktu widzenia prawa, traktowaniem własności. Priorytet państwowej własności jest bronią totalitaryzmu. Absolutnie nie zgadzamy się z propozycją wyboru Prezydenta przez Zgromadzenie Narodowe. Instytucja Prezydenta bardziej odpowiada systemowi demokratycznemu i stąd Prezydent musi zostać wybrany przez cały naród. Unia Sił Demokratycznych ma wrażenie, że nowy projekt zawiera próby ocalenia ducha starej konstytucji. Nie odpowiada to nowej sytuacji." (SIS-WAI)

SOFIA. 24.01. "Okragly stół" postanowił zakończyć debatę nad punktem pierwszym porządku obrad do 16 lutego. Dyskusja ma dotyczyć podstaw ładu politycznego. Ciekawą propozycję przedstawił lider studentów Emil Koslukow: nie przyjmować nowych ustaw w parlamencie, dopóki "okragly stół" nie zajmie stanowiska wobec tej, czy innej ustawy.
(SIS-WAI)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS 24.01.90
CZEŚĆ DRUGA (GODZ. 15.40)

INFORMACJE KRAJOWE

WARSZAWA. 24.01. odbyła się konferencja prasowa Klubu Parlamentarnego PZPR. W spotkaniu z dziennikarzami wzięli udział Dobrochna Kędzierska, Józef Oleksy, Marian Orzechowski, Tadeusz Fiszbach i Wiesława Ziółkowska. Rzeczniczka Klubu, Dobrochna Kędzierska, przedstawiła stanowisko części partii, związanej z klubem poselskim, na zjazd PZPR. Następnie zadawano pytania. Posłowie poinformowali, że do zjazdu idą z własnym programem ideowym, u którego podstaw leży rozliczenie się z przeszłością, w tym - odcięcie od postawy niektórych działaczy PZPR w czasie trwania stanu wojennego i później. Pytani o wzór na jakim chcieliby oprzeć swoje przyszłe działanie, odpowiedzieli, iż nie jest to program niemieckiej SDP, ani szwedzkiej socjaldemokracji. Marian Orzechowski stwierdził, że będą starali się, w oparciu o polską tradycję socjalistyczną, budować oryginalny program socjalistyczny. W tym kontekście Tadeusz Fiszbach powiedział: "Klub angażuje swój wysiłek, aby powstała nowa partia o charakterze lewicowym. /.../ Chodzi o to, aby lewicę polską uzdrowić - nie amputując, a lecząc.". "Jestem przeciwny

transformacji partii - dodał w innym miejscu Fiszbach. - To nie uwiarygodniłoby partii, wręcz przeciwnie." Na pytanie: Kto byłby przywódcą nowej partii lewicy? udzielił odpowiedzi Marian Orzechowski. Stwierdził, że jego kandydatem jest Tadeusz Fiszbach, człowiek kompromisu, który potrafi i wie jak rozmawiać z Lechem Wałęsą oraz z reprezentatami różnych grup politycznych i ruchów społecznych, i którego doświadczenie polityczne wskazuje na umiejętność właściwego oceniania sytuacji. Poseł Fiszbach dodał natomiast, iż jego zdaniem nowa partia będzie musiała odejść od modelu przywódczego zbudowanego w latach 80-tych. M.Orzechowski stwierdził ponadto, że gdyby został przeforsowany program twardego skrzydła partii, to on sam nie widzi w niej miejsca dla siebie, tym bardziej gdyby przywódcą takiej partii został M.F.Rakowski. Dziennikarze pytali też o kwestie szczegółowe, np. o to, czy miejsce i czas zjazdu ze względu na zapowiadane protesty zostaną utajnione. Poseł Oleksy odpowiedział, żeby nie dać się ponieść fali emocji i że nie przewiduje możliwości utajnienia zjazdu. Konferencja trwała prawie dwie godziny. (SIS)

RADOM. 23.01. odbyło się zebranie osób wybranych do Zarządu Regionu w II turze Walnego Zjazdu MKR "S" Ziemia Radomska. Przedyskutowano sytuację, jaka wytworzyła się w regionie po ostatnich decyzjach władz krajowych. Z głosów, które padły, wynika, że istnieje poważna groźba rozpadu całej regionalnej struktury "Solidarności". Kilka komisji zakładowych zapowiedziało już wystąpienie z Międzyzakładowej Komisji Regionalnej, o ile ta podporządkuje się uchwale KKWyb. Nie ulega też wątpliwości, że kilka innych komisji zrezygnuje ze współpracy z regionem gdy decyzja Komisji Krajowej nie zostanie zaakceptowana. Nie ma więc szans na jakiegokolwiek dobre rozwiązanie, pozostaje wybór "mniejszego zła", co wyraźnie zaakceptowali dyskutanci. O tym, co jest "mniejszym złem", zadecyduje poniedziałkowa III Tura Regionalnego Walnego Zjazdu Delegatów. (SIS)

KOZIENICE. Prokuratura Rejonowa w Kozienicach umorzyła postępowanie wyjaśniające, prowadzone przeciwko jednemu z wiceprezesów PBS "Społem" w Pionkach. Zarzuty o korupcję i malwersacje, z którymi wystąpiła pionkowska "Solidarność" nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Terenowa Komisja Koordynacyjna "S" w Pionkach informuje też, że proces przeciwko A. Wyroślakowi, sekretarzowi TKK, którego wiceprezes oskarżył o zniesławienie, zakończył się pogodzeniem stron. (SIS)

RADOM. Dyrekcja kombinatu "Radoskór" poinformowała, że w najbliższym czasie prace utraci ok. 20% załogi (ok. 1000 osób). Redukcje będą dotyczyć zarówno pracowników fizycznych, jak i umysłowych. (SIS)

ILZA (k.Radomia). Komisja Zakładowa "S" w Zakładach Części Samochodowych w Ilży (filia FSC Starachowice) uchwaliła wotum nieufności wobec dyrektora naczelnego zakładu, M.Rokosza. Wśród zarzutów, jakie postawiono dyrektorowi, znalazły się m.in. brak operatywności i tolerowanie nieformalnych układów wśród kadry kierowniczej. Zwrócono uwagę na wyraźny spadek dyscypliny w zakładzie, do czego przyczynia się postawa dyrektora, bardzo często nieobecnego w miejscu pracy. Rada pracownicza ZCS, która potwierdziła zasadność części zarzutów sformułowanych przez "Solidarność", wypowie się na temat dalszych losów dyrektora po 31.01. Do tego czasu dyrektor ma przedstawić program konkretnych zamierzeń organizacyjnych i ekonomicznych w zakładzie. (SIS)

INFORMACJE ZAGRANICZNE

WILNO. 20.01. w sali Akademii Nauk odbyła się 11 sesja Sejmu Sajudisu. Sejm rozważając ogólną politykę narodowościową Sajudisu przyjął następujące dokumenty: 1. "Zasadnicze uchwały polityki narodowościowej Sajudisu na Litwie; 2. Deklarację o pojęciu narodu litewskiego; 3. Odezwę do Rady Ministrów Litewskiej SSR, Komitetów Wykonawczych Ludowych Deputowanych miast Wilna, Kowna i Trok "O poparciu stowarzyszeń narodowych na Litwie; 4. Odezwę "Do Prezydium Rady Najwyższej Litewskiej SRR o wdrażaniu w życie ustawy o używaniu języka państwowego Litewskiej SRR"; 5. Odezwę do Rady

Ministrów Litewskiej SRR o wprowadzaniu w życie uchwały prezydium Rady Najwyższej Litewskiej SRR o regulacji migracji mieszkańców Republiki"; 6. Odezwę "Do wszystkich mieszkańców Litwy". Na sesji omówiono memorandum "O Litwie Południowej", i zdecydowano przyjąć ten dokument następnej sesji. Popołudniowa sesja sejmku przyjęła oświadczenia: "O sytuacji politycznej na Litwie i niepodległości Litwy" i "O agresji wojskowej na Zakaukaziu". W oświadczeniu "O sytuacji politycznej na Litwie..." czytamy, że dążenie Litwinów do niepodległości jest oczywiste. Oświadczenia przywódców Litewskiej SRR na temat niepodległości Litwy nie są jednoznaczne. Tylko ogłoszenie pełnej niepodległości zapewnia rozwiązanie wszystkich innych problemów. Dlatego sejm Sajudisu utrzymuje, że niepodległość Litwy jest najważniejszym zadaniem. Sejm stoi na stanowisku, że w przeddzień wyborów, pozycja i działania wszystkich partii, organizacji i kierownictwa Litewskiej SRR muszą być jednoznaczne. W oświadczeniu "O agresji wojskowej na Zakaukaziu" czytamy, że rząd radziecki swoją polityką na Zakaukaziu stworzył sytuację, która usprawiedliwia użycie siły i zatrzymanie narodów Zakaukazia w Związku Radzieckim. Sejm Sajudisu potępia przemoc i zdecydowanie protestuje przeciwko decyzjom władz radzieckich i działaniom wojsk radzieckich. Sejm Sajudisu utrzymuje, że problemów państwowych Azerbejdżanu i Armenii nie można rozwiązać siłą, tym bardziej siłą trzeciego państwa. Przy rozwiązywaniu konfliktów między państwami musi być zachowany prymat praw międzynarodowych pod kontrolą organizacji międzynarodowych. Sejm Sajudisu wyraża niepokój z powodu wciągania w konflikt mieszkańców okupowanej Republiki Litewskiej - mobilizowanych rezerwistów, odbywających służbę wojskową młodych mężczyzn z Litwy. (SIS-SIA)

WILNO. 19.01. Rada Partii Socjaldemokratów Litwy przyjęła oświadczenie, w którym czytamy: "Totalitaryzm przeżywa kryzys w całej w Europie, przeżywa go też ostatnie państwo imperialistyczne - Związek Radziecki. Kraje Nadbałtyckie dążą do odzyskania niepodległości państwowej. Rada Najwyższa Litewskiej SRR zniosła zapis konstytucyjny o przewodniej roli partii. Jest to tylko pierwszy krok w tworzeniu podstaw wielopartyjnego państwa demokratycznego." W tej sytuacji politycznej Partia Socjaldemokratyczna Litwy uznaje za konieczne: 1. Odpolitycznienie wszystkich organów prawnych - ministerstwa spraw wewnętrznych, KGB, ministerstwa sprawiedliwości Litewskiej SRR, sądownictwa i organów prokuratury. Pracownicy organów prawnych i porządkowych nie mogą należeć do partii politycznych. 2. Odpolitycznienie przedsiębiorstw, urzędów, organizacji, likwidując strukturę partyjną i bazę materialną (tzw. "kaciki ideologiczne" i in.). 3. Zniesienie kontroli partyjnej nad samorządną prasą lokalną. (SIS-SIA)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS 24.01.90
CZĘŚĆ TRZECIA (godz. 17.10)

INFORMACJE KRAJOWE

WARSZAWA. 24.01. o godz. 12. ok. 100 studentów Akademii Nauk Społecznych piketowało przed Sejmem. Akcja ta związana jest z rozwiązaniem Akademii. "W związku z wpływaniem do Sejmu Rzeczypospolitej projektu ustawy o konfiskacie majątku PZPR" - głosi ulotka podpisana przez studencki komitet protestacyjny - "który w punkcie 5 zakłada rozwiązanie Akademii Nauk Społecznych w Warszawie, w dniu dzisiejszym studenci tejże uczelni rozpoczęli akcję protestacyjną. Komitet Protestacyjny będący wyrazicielem opinii ogółu studentów wysunął jednocześnie postulaty skreślenia z projektu ww. ustawy projektu dotyczącego rozwiązania - ANS, przejęcia uczelni pod pełny zarząd MEN i wprowadzenia do grona komisji rządowej zajmującej się losami Akademii przedstawicieli studentów. Protestujący zgodnie opowiadają się za dalszą działalnością tej wyższej szkoły, nie mającej już nic wspólnego z KC PZPR, zgodnie z zasadami ustawy o szkolnictwie wyższym (...). W przypadku odrzucenia postulatów studenci przewidują nasilenie protestów w formie strajku." (SIS)

WARSZAWA. 24.01. minister Hall podczas posiedzenia OKP poinformował

o nocnej naradzie Rady Ministrów, podczas której powołano Komisję ds. majątku partii i politycznych organizacji młodzieżowych oraz odzyskania majątku państwowego. W skład Komisji weszli Jacek Ambroziak - szef URM, Jerz Ciemniowski - sekretarz Rady Ministrów, Marek Dąbrowski - wiceminister finansów i Aleksander Hall - minister ds. kontaktów z partiami politycznymi. (SIS)

INFORMACJE ZAGRANICZNE

LENINGRAD. 24.01. Grupa Inicjatywna na rzecz przywrócenia miastu dawnej nazwy "Sankt - Petersburg" zwróciła się do mieszkańców o poparcie tej inicjatywy. W każdą niedzielę, w centrum miasta będą zbierane podpisy pod petycją w tej sprawie. (SIS-WAI)

MOSKWA. 21.01 zakończyła się wszechzwiązkowa konferencja "O platformę demokratyczną KPZR". Wzięło w niej udział 450 delegatów ze 102 miast, reprezentujących 13 republik związkowych i około 50 tysięcy członków KPZR. Przyjęto deklarację i projekt statutu. Deklaracja odrzuca zasadę centralizmu demokratycznego jako nie gwarantującą rzeczywistego pluralizmu w łonie partii. W deklaracji czytamy m.in., że delegaci żądają wykreślenia artykułu 6 z konstytucji ZSRR oraz przeprowadzenia wielomandatowych wyborów z okręgów partyjnych na 28 zjazd KPZR. W projekcie statutu określa się KPZR jako partię dążącą do zapewnienia człowiekowi godnego życia, w której dopuszcza się wielość poglądów. Na zbliżającą się konferencje partyjną "Platforma demokratyczna" zamierza delegować swoich przedstawicieli, m.in. organizatorów ruchu Igora Czobajsa i Władymira Łysenki. Ruch planuje wydawanie pisma pod tytułem "Odnowa". (SIS-WAI)

IWANO FRANKOWSK (Stanisławów). 21.01. w żywym łańcuchu solidarności z okazji 70 rocznicy zjednoczenia ziem ukraińskich uczestniczyli mieszkańcy prawie całego okręgu. Po zakończeniu akcji, na centralnym placu miasta odbył się wiec. Wyrażono votum nieufności wobec miejscowych władz i zażądano ich dymisji. Postulowano również przekazanie budowanego dla nomenklatury domu mieszkalnego rodzinom wielodzietnym, przywrócenia wiernym kościoła unickiego oraz wciągnięcie na maszt w centrum miasta ukraińskiej flagi narodowej (zostało to natychmiast wykonane). (SIS-WAI)

TALLINN. 28.01. rozpocznie się konferencja przedwyborcza, na której rozpatrywane będą następujące problemy: 1/ Stosunki z ZSRR - problem odłączenia się Estonii, 2/ Aspekty międzynarodowe samodzielności Republiki, 3/ Perspektywy ekonomiczne państwa, 4/ Zasady funkcjonowania Rady Najwyższej Estonii. 24.02. odbędzie się wybory do Kongresu Estonii, a w połowie marca - wybory do Rady Najwyższej Republiki. (SIS-SIA)

RYGA. 23.01. dyrektor koncernu wydawniczego KC Komunistycznej Partii Łotwy K. Dunders zapowiedział, że z powodu braku papieru od 23.01. na Łotwie nie będą ukazywać się prawie wszystkie gazety łotewskie, w tym również rosyjskojęzyczne. Raz na tydzień wychodzić będą tylko 3 pisma komunistyczne. Sytuacja taka potrwa 2-3 tygodnie. Przyczyna takiego stanu rzeczy jest zamknięcie jednego z łotewskich kombinatów papierniczych z przyczyn ekologicznych. (SIS-SIA)

WILNO. Liga Wolności Litwy wystosowała apel do narodu Azerbejdżańskiego. W apelu czytamy, iż imperializm ZSRR kolejny raz tłumi ruch narodo-wyzwoleńczy. Liga Wolności Litwy potępia te działania i wyraża głębokie współczucie dla narodu Azerbejdżańskiego i życzy pomyślności w walce o wolność i niepodległość. (SIS-SIA)

RYGA. 22.01. w parku im. Kirowa odbyła się manifestacja żałobna Azerbejdżańskiego Stowarzyszenia na Łotwie. W trakcie demonstracji, w której wzięło udział ok. 300 osób, wysuwane były hasła - "Wolność Łotwie!", "Wolność dla Azerbejdżanu!". (SIS-SIA)

RYGA. 22.01. w imieniu Rady Bałtyckiej na posiedzeniu Rady Dumy Frontu Ludowego Łotwy wystosowano odezwę do Frontu Ludowego Azerbejdżanu i Ruchu Narodowego Armenii. W odezwie złożono wyrazy

głębokiego współczucia z powodu tragicznych wydarzeń w Armenii i Azerbejdżanie i wzywa się przedstawicieli Frontów Narodowych do zajęcia miejsc przy stole obrad. Rada Bałtycka deklaruje pośrednictwo w obradach. Jeżeli ruchy narodowe Armenii i Azerbejdżanu przyjmą propozycję, Rada Bałtycka proponuje rozpoczęcie rozmów 29.01. na neutralnym terenie - w Rydze. Odezwę podpisali - członek Rady Frontu Ludowego Estonii Edgar Savisar, przewodniczący Rady Dumi Frontu Ludowego Łotwy Dainis Ivansas, przewodniczący Rady Sejmu Sajudisu Vytautas Landsbergis. (SIS-SIA)

RYGA. 21.01. przy pomniku Lenina została postawiona pusta trumna. Do akcji przyznał się ruch Helsinki '86, utrzymując, że Lenina należy pochować, jak każdego innego człowieka. Sprawcy akcji zostali zatrzymani. Śledztwo trwa. (SIS-SIA)

TASZKIEN. 21.01. na pl. Lenina odbył się wiec zorganizowany przez ruch Ludowy Uzbekistanu "Birlik", w którym uczestniczyło przeszło 1000 osób. Przyjęto rezolucję, w której "Birlik" potępia przelew krwi na Zakaukaziu. "Birlik" w swoim programie deklaruje zasady demokracji i wolności, odrzucając przemoc. Ruch Ludowy Uzbekistanu zaznacza, że przyjmowanie uchodźców ormiańskich wywołuje niepokój wśród ludności republiki. Niezadowolone wywołane sytuacja ekonomiczno-społeczna osiągnęło apogeum; pojawienie się uchodźców może jeszcze bardziej destabilizować sytuację. Rezolucja "Birlik"-u została wręczona rządowi Uzbeckiej SRR. 22.01. do Taszkienu przybyła kolejna fala uchodźców, co wywołało agresję mieszkańców. W mieście odbywają się spontaniczne wiece. 23.01. na jednym z wieców "Birlik" usiłował opanować te niepokoje, ponownie domagając się wstrzymania przyjmowania uchodźców. (SIS-SIA)

BAKU. 21.01. Rada Najwyższa Azerbejdżańskiej SRR przyjęła rezolucję, żądającą odwołania stanu wyjątkowego i wycofania z republiki Armii Radzieckiej i wojsk Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W rezolucji żąda się wyjaśnienia braku porozumienia przywódców KPZR z rządem republiki przed podjęciem decyzji o wysłaniu wojsk do Baku. Sesja zwraca się do kierownictwa KPZR o określenie granicy Armenii i Azerbejdżanu i zapewnienie obrony przed Ormianami. 22.01. odbył się pogrzeb pomordowanych w walkach z Armią Radziecką. Uczestniczyły w nim tysiące Azerów. Pomimo zakazu zgromadzeń armia nie interweniowała w uroczystościach pogrzebowych. W Baku zostały wywieszone flagi żałobne. Nie jest znana pełna liczba zabitych i zaginionych. Według danych Frontu Ludowego Azerbejdżanu liczba poległych przekracza tysiąc. 22.01.-24.01. zostały ogłoszone dniami żałoby narodowej. Liderzy Frontu Narodowego ogłosili strajk powszechny do czasu pełnego wycofania wojsk radzieckich. (SIS-SIA)

SZUSZA (Górny Karabach) 22.01. odbył się wiec transmitowany przez telewizję, podczas którego członkom komitetu rejonowego partii, pracownikom prokuratury, KGB, i milicji palono legitymacje partyjne. (SIS-SIA)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS 24.01.90
CZĘŚĆ CZWARTA (godz. 18.15)

INFORMACJE KRAJOWE

WARSZAWA. 24.01. w gmachu Sejmu odbyło się spotkanie posłów - członków Komisji Kultury i Środków Masowego Przekazu z przedstawicielami prasy lokalnej. Zaproszony na nie prof. Geremek poinformował o powstalej z inicjatywy Lecha Wałęsy 3 tygodnie temu Fundacji Obywatelskiej, dzięki której także będzie możliwe finansowanie gazet lokalnych posiadających silne podstawy i szanse przetrwania. (SIS)

STAROGARD GDANSKI. 24.01. o godz. 13.30 dwudziestu członków KPN rozpoczęło okupację Komitetu Miejskiego PZPR. (SIS)

LUBLIN. 24.01. o godz. 14.30 odbyła się pikietą KPNU pod Urzędem Miejskim. Jest to początek akcji Konfederacji mającej na celu usunięcie prezydenta miasta. Zdaniem KPNU prezydent jest

odpowiedzialny za uniemożliwienie tej partii przedwyborczych wieców w czerwcu. (SIS)

INFORMACJE ZAGRANICZNE

WĘGRY

BUDAPESZT. 24.01. rozpoczyna się kampania wyborcza. 12 partii ubiegających się o mandaty do Parlamentu podpisało etyczny kodeks wyborczy mający stanowić gwarancje "czystości" wyborów. Najważniejsze zasady tego kodeksu to: zbieranie kartek, na których wyborcy wyrażają podpisem poparcie dla kandydata wpisanego na niej w ten sposób, aby to nie zakłócało spokoju; zakaz zbierania podpisów na niewypełnione kartki; zabronione jest zniesławianie i wyciąganie szczegółów ich życia prywatnego; zabrania się zrywania plakatów konkurentów i naklejania na nich własnych ogłoszeń. (SIS-WAI)

BUDAPESZT. 23.01. podczas swojego przemówienia w Parlamencie premier Nemeth oświadczył, iż nie ma powodu, aby wojska radzieckie nadal przebywały na terenie Węgier. Zapowiedział, że na ten temat wkrótce rozpoczną się rozmowy z dowódcami radzieckimi. Gyula Horn, minister spraw wewnętrznych, w wywiadzie dla "Washington Post" oświadczył, że wycofanie wojsk radzieckich powinno nastąpić w końcu obecnego roku lub najpóźniej w następnym. (SIS-WAI)

ZSRR

WILNO. Związek Kobiet Litwy, Kobiety Sajudisu, Kobiety Sajudisu Wilna i oddział Kobiet Litwy "Caritas" wystosowały odezwę do kobiet Litwy, w której protestują przeciw wojnie w Karabach. Czytamy w niej m.in.: "Żadamy odwołania walczących młodych mężczyzn z Litwy do oddziałów wojskowych na Litwie." (SIS-SIA)

WILNO. 24.01. o godz. 14. odbył się wiec pod hasłem "Pokój Azerbejdżanowi i Armenii". (SIS-SIA)

WILNO. Rada Wileńska Sajudisu wystosowała oświadczenie, w którym czytamy m.in.: "Dotychczas Sajudis występował wobec struktur rządzących Litwy jako opozycja. Na XX Zjeździe KPL wielu aktywnych członków Sajudisu przeszło do Komitetu Centralnego KPL i jego biura. Niektórzy z członków Sajudisu pełnią podwójne stanowiska. Niepokoją nas kroki liderów Sajudisu. Wielu byłych członków Sajudisu po wstąpieniu do KPL przyjęło na siebie obowiązek agitowania młodzieży do KPL, a będąc deputowanym ludowym ZSRR dąży do wykluczenia kandydatów popieranym przez tę organizację w przyszłych wyborach do parlamentu Litwy. W tej sytuacji zacierają się różnice między różnymi kierunkami politycznymi. Budzi niepokój lawirowanie obecnego lidera KPL A. Brazauskasa - przyjął on funkcję przewodniczącego Rady Najwyższej Litewskiej SRR na dwa miesiące przed wyborami. (...) Jedyną sprawującą władzę partia komunistyczna, która w przeszłości popełniła wiele przestępstw, przeprowadziła formalną samokrytykę i sama udzieliła sobie rozgrzeszenia za winy, dla których nie ma i nie może być przedawnienia. Z przestępstw wobec narodu żaden członek partii nie był rozliczany. Mimo to funkcjonariusze partyjni zwiększyli sobie płacę i dążą do utrzymania się na wysokich stanowiskach oraz zapewnienia sobie wygranej w wyborach na wszystkich szczeblach. (...) Zbliżają się wybory do Rady Najwyższej Litwy, które będą miały decydujące znaczenie dla nas wszystkich w odtworzeniu niepodległości Litwy, w tworzeniu podstaw prawnego i demokratycznego państwa. Do przyszłego parlamentu Litwy należy wysować kandydatów, którzy dążą do prawdziwej - nie formalnej - politycznej samodzielności Litwy." (SIS-SIA)

WILNO. Deputowani ludowi ZSRR J. Juzeliunas, M. Martinaitis, A. Cekuolis, K. Uoka, Z. Vaisvila, K. Prunskiene i inni wystosowali oświadczenie, w którym stwierdzają, że KGB Litewskiej SRR jest w posiadaniu bogatego i ważego archiwum dotyczącego życia politycznego ostatnich dziesięcioleci Litwy. Naukowcy nie mają do tego archiwum dostępu, zaś od dawna dochodzą wiadomości, że materiały te są niszczone. 24. 01. odbyło się posiedzenie biura KC KPL, na którym R. Ozolas, deputowany ludowy, członek Rady Sajudisu, a zarazem członek biura KC KPL zażądał wyjaśnień od przewodniczącego KGB Litwy,

Eismontasa, w tej sprawie. Według nieoficjalnych danych archiwa te są wywożone do Uljanowska. (SIS-SIA)

BAKU. Mieszkańcy rosyjskiej narodowości masowo opuszczają miasto. Korzystanie z metra stało się bezpłatne. Do 20.01. ewakuowano z Baku rodziny wszystkich członków Komitetu centralnego Komunistycznej Partii Azerbejdżanu. Na 7 dni większość zakładów pracy i fabryk zostało zamkniętych. Nie pracuje także większość urzędów. (SIS-SIA)

CZECHOSŁOWACJA

PRAGA. 24.01. maszyniści lokomotywowni dworca T.G. Masaryka postanowili w czynie społecznym, nieodpłatnie odwieźć wojska radzieckie do ZSRR. Zaoszczędzone w ten sposób pieniądze przekazała na konto funduszu zdrowia. (SIS-WAI)

PRAGA. 24.01. Raiffeisen Centralbank Austria otworzył swoją filię w stolicy Czechosłowacji. Bank ów poza 2500 filiami w Austrii zabezpiecza szereg usług międzynarodowych w handlu zagranicznym. W CSRS założył już dwa wspólne przedsiębiorstwa, które zajmą się budową hoteli. Powstaje także trzecie wielkie przedsiębiorstwo, które świadczyć będzie usługi dla przedstawicielstw handlowych firm zagranicznych działających w Czechosłowacji. (SIS-WAI)

OSTRAWA. 24.01. Zgodnie z decyzją Rady Narodowej województwa północnomorawskiego od 1.04. zostanie zwrócony władzom duchownym kościół św. Józefa Bosco stanowiący część majątku należącego niegdyś do ostrawskich Salezjanów. Dotychczasowym użytkownikiem obiektu, zgodnie z decyzją WRN, jest Ostrawska Wojewódzka Komenda Wojskowa. Zgodnie z umową wojskowi opuszczają kościół do końca lutego, a w marcu dokona się w nim niezbędny remont. Jak dotychczas nie rozpatrywano jeszcze problemu zwrócenia Kościołowi dalszych obiektów należących do Salezjanów. (SIS-WAI)

BRNO. 24.01. powstała kolejna partia polityczna nosząca nazwę Partii Wolnych Obywateli. Partia popiera projekty dwustopniowego zarządzania, a więc likwidacje województw i stworzenie samorządu Moraw i Śląska, wnosi także, aby stworzone odgórnie większe aglomeracje miast i wsi powróciły do pierwotnej organizacji i nazewnictwa wraz z większymi uprawnieniami dla miejskich rad narodowych. Partia opowiada się również za zapewnieniem wszystkim obywatelom praw socjalnych i pluralizmem we wszystkich dziedzinach życia. (SIS-WAI)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS 24.01.90
CZĘŚĆ PIĄTA (GODZ. 20.30)

INFORMACJE KRAJOWE

WROCLAW 21.01 w siedzibie RKW NSZZ "Solidarność" Dolny Śląsk odbyło się zebranie funkcjonariuszy MO i SB usuniętych z resortu za przekonania polityczne i światopoglądowe. Uchwalono dwa oświadczenia: 1. "Celem funkcjonariuszy jest reorganizacja resortu MSW, rozwiązanie SB, usunięcie z resortu MSW popierających stan wojenny, przystosowanie byłych pracowników do nowej rzeczywistości, aktywizacja w celu wzmocnienia niepodległości Polski." 2. "Zwracamy się do gen.gen. Kiszczaka i Jaruzelskiego jako twórców OPZZ o ujawnienie kulis powstania tej pseudozwiązkowej organizacji." Funkcjonariusze dążą do utworzenia nowego związku zawodowego. Reportaż z tego spotkania nadał lokalny program TV "ROZMAITOŚCI". Rzecznik prasowy MSW zażądał od dziennikarki, która dostarczyła ten materiał, wszelkich posiadanych przez nią taśm związanych z tematem. Mimo odwołania się do pomocy kierownictwa TV - celu nie osiągnął. Na razie skończyło się na groźbach. W miejscowym WUSW powołano specjalną grupę dowodzoną przez płk. Zbigniewa Bańkosza, zastępcę ds. politycznych szefa WUSW we Wrocławiu, której zadaniem ma być przeanalizowanie inicjatywy powołania nowego związku. (SIS)